

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
4-го класу
Комунального закладу «Харківська санаторна школа № 1»
Харківської обласної ради на 2020/2021 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні положення

Освітня програма 4-го класу Комунального закладу «Харківська санаторна школа № 1» Харківської обласної ради (далі – КЗ «ХСШ № 1» ХОР) на 2020/2021 навчальний рік розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462, відповідно до Положення про санаторну школу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2018 № 1026, Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407, Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01), з урахуванням специфіки лікувально-відновлюючого закладу.

Освітня програма 4-го класу КЗ «ХСШ № 1» ХОР (далі – Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями (вихованцями) обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;

- форми організації освітнього процесу в 4-му класі КЗ «ХСШ № 1» ХОР та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

II. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 4-го класу складає 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річному навчальному плані КЗ «ХСШ № 1» ХОР на 2020/2021 навчальний рік (додаток 4 до річного навчального плану КЗ «ХСШ № 1» ХОР).

Навчальний план для 4-го класу КЗ «ХСШ № 1» ХОР на 2020/2021 навчальний рік розроблено відповідно до таблиці 2 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 (додаток 1).

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова (мова і читання)», «Російська мова», «Іноземна мова (англійська)».

Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, – «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується предметом «Я у світі».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Викладання предметів інваріантної складової навчального плану для 4-го класу КЗ «ХСШ № 1» ХОР відбуватиметься за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України (додаток 2).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 4-му класі – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань КЗ «ХСШ № 1» ХОР. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових річного навчального плану КЗ «ХСШ № 1» ХОР.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів враховуються результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до чинного законодавства.

III. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у межах кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів (вихованців).

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Уміння вчитися	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; аналізувати, контролювати,

		<p>коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
2	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; здатність продуктивно співпрацювати з різними партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
3	Екологічна грамотність і здоровий спосіб життя	<p>Уміння: застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язберезувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей, екологічно мислити; бережливо ставиться до природи.</p> <p>Ставлення: уявлення і поняття про здоров'я, здоровий спосіб життя та безпечну поведінку; усвідомлення здоров'я як вищої життєвої цінності; взаємозв'язок організму людини з природним і соціальним оточенням; удосконалення фізичної, соціальної, психічної та духовної складових здоров'я; дбайливе ставлення до свого здоров'я: здорове харчування, розпорядок дня, гігієнічний догляд за тілом, загартовування.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
4	Соціальна та	<p>Уміння: активно, відповідально та ефективно</p>

	громадянська компетентності	реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства; знати свої права і обов'язки; бережливо ставиться до людей, до самого себе. Ставлення: усвідомлення своєї належності до різних елементів природного, етносоціального й соціально-культурного середовищ; ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
--	-----------------------------	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Діяльнісна та практична спрямованість навчання, які є важливими складовими для формування компетентностей, передбачають постійне залучення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності; демонстрація виникнення факту із практичної ситуації; створення умов для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій; організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формування ключових компетентностей в освітньому процесі відбувається через реалізацію міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, використання яких посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації

навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека та сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Проведення уроків на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого</p>

	<p>розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	--

IV. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої початкової освіти за інших умов.

V. Перелік освітніх галузей та форми організації освітнього процесу.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу в КЗ «ХСШ № 1» ХОР є різні типи уроку екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VI. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

З метою якісної організації освітньої діяльності у 4-му класі КЗ «ХСШ № 1» ХОР у 2020/2021 навчальному році санаторну школу укомплектовано педагогічними кадрами: основних педагогічних працівників, які навчатимуть учнів 4-го класу – 6 осіб; з них сумісників – 1 особа.

Усі педагогічні працівники мають повну вищу освіту.

Мають педагогічне звання: «учитель-методист» – 2 особи, «старший учитель» – 1 особа. З них мають кваліфікаційні категорії: «спеціаліст вищої категорії» – 3 особи, «спеціаліст першої категорії» – 1 особа, «спеціаліст другої категорії» – 2 особи.

У санаторній школі приділяється значна увага підвищенню кваліфікаційного рівня педагогічних працівників. Учителі своєчасно проходять курси підвищення кваліфікації, беруть участь в обласних семінарах, нарадах, тренінгах, вебінарах.

Методична робота з педагогічними кадрами спрямована на підвищення професійного рівня педагогів. У санаторній школі працює методичне об'єднання вчителів початкових класів. На засіданнях методичного об'єднання обговорюються як організаційні питання (підготовка і проведення предметних конкурсів, тижнів, декад, участь у фахових конкурсах), так і методичні

(покращення якості навчання предметів, упровадження інноваційних технологій, удосконалення педагогічної майстерності вчителів тощо).

Кількісний та якісний аналіз оцінювання методичних заходів показує, що всі форми роботи з педагогічними кадрами носять науково-методичний і пізнавальний характер, сприяють підвищенню професійної компетентності педагогів, покращенню якості володіння різноманітними методами роботи.

У КЗ «ХСШ № 1» ХОР створені належні умови для досягнення основної мети – відновлення здоров'я з одночасним забезпеченням неперервності освітнього процесу.

До послуг учнів (вихованців) закладу: бібліотека, комп'ютерний клас, кабінети початкових класів з сучасним навчально-комп'ютерним обладнанням, спортивна та актові зали, ігрова кімната.

З метою визначення рівня знань і вмінь, якого досягли учні 4-го класу КЗ «ХСШ № 1» ХОР, відповідно до запланованих цілей освітньої діяльності у закладі освіти організовано проведення моніторингових досліджень якості освіти за напрямками:

- Рівень якості освітнього процесу;
- Рівень навчальних досягнень учнів за підсумками річного (семестрового) оцінювання;
- Результативність роботи з обдарованими дітьми.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти у КЗ «ХСШ № 1» ХОР:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Додаток 1
до Освітньої програми 4-го класу
КЗ «ХСШ № 1» ХОР, складений
відповідно до таблиці 2 Типової
освітньої програми закладів
загальної середньої освіти I
ступеня, затвердженої наказом
Міністерства освіти і науки
України від 20.04.2018 № 407

Навчальний план
для 4-го класу Комунального закладу «Харківська санаторна
школа № 1» Харківської обласної ради на 2020/2021 навчальний рік
з українською мовою навчання і вивченням російської мови

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		4
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
	Російська мова	2
	Іноземна мова (англійська)	2
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,5+0,5
	Образотворче мистецтво	0,5+0,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Усього		23+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

Додаток 2
до Освітньої програми 4-го
класу КЗ «ХСШ № 1» ХОР

Перелік навчальних програм для вивчення предметів інваріантної складової у 4-му класі Комунального закладу «Харківська санаторна школа № 1» Харківської обласної ради у 2020/2021 навчальному році
(затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2015 № 584)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
5.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
8.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
9.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
11.	Фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які за станом здоров'я віднесені до спеціальних медичних груп. 1-4 класи (лист Міністерства освіти і науки України від 05.10.2005 № 1/11-5812)
12.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
13.	Російська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання 1-4 класи
14.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл